

SIEMENPUU
säätiö

Siemenpuu – kansalaisliikkeiden yhteistyösäätiö sr

Yhteenveto rahoituskaudesta 2013-2015

Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyötuki
– valtionavustus vuosille 2013-2015

Sisällys

Perustiedot valtionavustuksen käytöstä	2
Hankerahoitus.....	3
Erilliset tiedotushankkeet.....	6
Hankehallinto	6
Hallinto	7
Omarahoitusosuuden kertyminen	7
Liite: ”Ympäristön ja yhteisöjen asialla. Kumppaniemme saavutuksia globaalissa etelässä 2010-2015. Siemenpuu-säätiö 2015.7	

Perustiedot valtionavustuksen käytöstä

Siemenpuu - kansalaisliikkeiden yhteistyösäätiö sr on 15 suomalaisen kehitys- ja ympäristöjärjestön vuonna 1998 perustama säätiö, joka rahoittaa kehitysmaiden järjestöjen ympäristöhankkeita. Tuetuissa hankkeissa korostuu ympäristöteeman ohella myös yhteisöjen voimallistaminen ja ihmisten oma vastuu ekologisesti ja sosiaalisesti kestävien menettelytapojen luomisessa ja kansalaisyhteiskunnan rakentamisessa.

Säätiö saa rahoituksensa ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroista. Ensimmäiset yleis- ja rahoitussopimukset allekirjoitettiin ulkoasiainministeriön kanssa vuonna 2001. Rahoituskausittain laaditut yleissopimukset korvattiin vuonna 2005 solmitulla yhteistyösopimuksella.

Viimeisin rahoituskausi on ollut vuosille 2013-2015. Ulkoasiainministeriön 13.11.2012 päivätyllä päätöksellä Siemenpuulle myönnettiin valtionavustusta vuosille 2013-2015 yhteensä 6 000 000 euroa. Tästä tuesta varattiin 1 900 000 euroa vuodelle 2013, 2 000 000 euroa vuodelle 2014 ja 2 100 000 euroa vuodelle 2015. Rahoituskautta koskeva Säätiön sitoumus allekirjoitettiin 7.2.2013.

Kauden toimintaa ohjasi yhteistyösopimuksen ja säätiösitoumuksen ohella tuenkäyttösuunnitelma 2013-2015, vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja Siemenpuun pitkän ajan toimintasuunnitelma vuodelta 2009.

Rahoituskaudella 2013-2015 tuen käyttö jakautui seuraavasti:

	2013	2014	2015	Yhteensä	%
	€	€	€	€	
Hankerahoitus	1 289 925	1 566 378	1 348 389	4 204 692	71
Tiedotushanke	26 729	38 515	6 000	71 244	1
Hankehallinto	396 232	414 650	470 372	1 281 254	21
Hallinto	137 996	139 484	144 897	422 377	7
Kulut yhteensä	1 850 882	2 159 027	1 969 658	5 979 567	100
Hanketuen palautus	0	-20 051	-826	-20 877	
<u>Käytetty valtion tuki yhteensä</u>	<u>1 850 882</u>	<u>2 138 976</u>	<u>1 968 832</u>	<u>5 958 690</u>	
Siirtyvä tuki edelliseltä vuodelta	269 742	318 868	180 010		
UM rahoituspäätös kuluvalle vuodelle	1 900 000	2 000 000	2 100 000	6 000 000	
UM:n tuen korkotuotot	8	119	0	127	
<u>Käytettävissä ollut tuki yhteensä</u>	<u>2 169 750</u>	<u>2 318 987</u>	<u>2 280 010</u>	<u>6 000 127</u>	
<u>Siirto seuraavalle vuodelle</u>	<u>318 868</u>	<u>180 009</u>	<u>311 178</u>		

Ohjelmatukihakemuksessa asetetut toiminnan päätavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Rahoituskaudella alkoi uusi yhteistyöohjelma Globaali dialogi, tosin suunnitelma uuden ohjelman suuntautumisesta erityisesti Itä-Afrikkaan ei toteutunut ennakkoidusti, vaikka sieltäkin on ohjelmassa hankkeita. Tiedotuksen tavoitteet nettisivujen uudistamisesta ja teemajulkaisun tuottamisesta toteutuivat. Vuodelle 2015 suunnittelun tapahtuman toteutus siirtyi vuoteen 2016.

Tämän yhteenvedon lisäksi rahoituskaudesta on koottu vuosittain vuosiraportit.

Hankerahoitus

Rahoituskauden alussa 1.1.2013 käynnissä oli 91 hanketta ja 31.12.2015 kauden lopussa 81 hanketta, joissa toiminnot olivat vielä käynnissä tai hankkeen loppuraportointia ei ollut vielä hyväksytty. Rahoituspäätöksiä tehtiin 108 uudelle hankkeelle ja 4 aiemmin meneillään olleelle hankkeelle, yhteensä 4 739 990 euron tukisummasta. (Tukipäätös on ollut pienimmässä hankkeessa 2 700 € ja suurimmassa 342 000 €.) Loppuraportointi hyväksyttiin 114 hankkeesta, joille hyväksytyjen loppuraporttien myötä vahvistunut Siemenpuun tukisumma oli yhteensä 3 394 552 euroa. Hanketoteuttajien todennettu omarahoitus oli näissä päättyneissä hankkeissa 843 614 euroa eli 25 % Siemenpuun tuesta.

Hanketukipäätökset tehtiin edelleen paikallisilta kansalaisyhteiskunnan toimijoilta saatujen hakemusten perusteella. Hakemuksia pyydettiin tällä kaudella suunnitelman mukaisesti pääosin kahdeksan yhteistyöohjelman kautta identifioiduilta hakijoilta. Yhteistyöohjelmat kehittyivät rahoituskaudella pääsääntöisesti tuenkäyttösuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Uudessa Globaali dialogi ohjelmassa Itä-Afrikan osuus hankkeista ei toteutunut täysin suunnitellusti, mutta ohjelmassa on kuitenkin yksi painotuksista itäisessä ja eteläisessä Afrikassa. Rahoituskaudella tehtiin päätös Tamil Nadun yhteistyöohjelman päättämisestä nykyisten hankkeiden loppuessa vuonna 2016.

Yhteistyöohjelmat	
Indonesia: metsien suojelu ja kestävä käyttö	Metsien ja turvemaiden suojelu ja kestävä käyttö sekä paikallisyhteisöjen elinmahdollisuuksien vahvistaminen
Intia: National Adivasi Alliance (NAA)-verkosto	Intian alkuperäiskansojen oikeudet erityisesti metsien tarjoamaan toimeentuloon ja kulttuuriseen perustaan liittyen
Intia: ruokasuvereniteetti Tamil Nadun osavaltiossa	Kyläyhteisöjen kestävä toimeentulomuodot osavaltion rannikkoalueilla ja kuivuudesta kärsivillä viljelytasangoilla
Intia ja Nepal: Etelä-Aasian ekologinen demokratia -dialogi	Yhteisöjen ympäristösuhteeseen ja ympäristöä koskevaan päätöksentekoon liittyvän dialogin edistäminen
Mali: ympäristönsuojelu ja -tietoisuus Sikasson läänissä	Ympäristönsuojelun edistäminen sekä paikallisten kestävien elinkeinojen ja kansalaisten osallistumisen tukeminen
Mekongin alue: kestävä energiapolitiikka	Kansalaisyhteiskunnan energiapolitiikkaan kohdistuvan vaikuttamistyön tukeminen Mekongin maissa
Latinalainen Amerika: vaihtoehdot yksiläjille viljelmille	Teollisia plantaaseja vastustavien kamppailujen sekä yhteisöjen oikeuksien ja pienviljelykulttuurien vahvistaminen
Globaali dialogi hyvän elämän (buen vivir) puolesta	Yhteistyö kestävä elämäntavan ja vaihtoehtoisten talousmallien puolesta Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa

Yhteistyöohjelmien sisäistä koordinaatiota ja kumppaneiden hankehallinnon kehittämistä tukemaan on käytetty erillisiä koordinaatiohankkeita osassa yhteistyöohjelmissa. Tavoitteeksi rahoituskauden aikana asetettiin näiden hankkeiden toimintojen siirtäminen osaksi varsinaisia hankesopimuksia. Rahoituskaudella tehdyt koordinaatiohankkeet sisältyvät tässä raportoinnissa esitettyihin hankelukuihin.

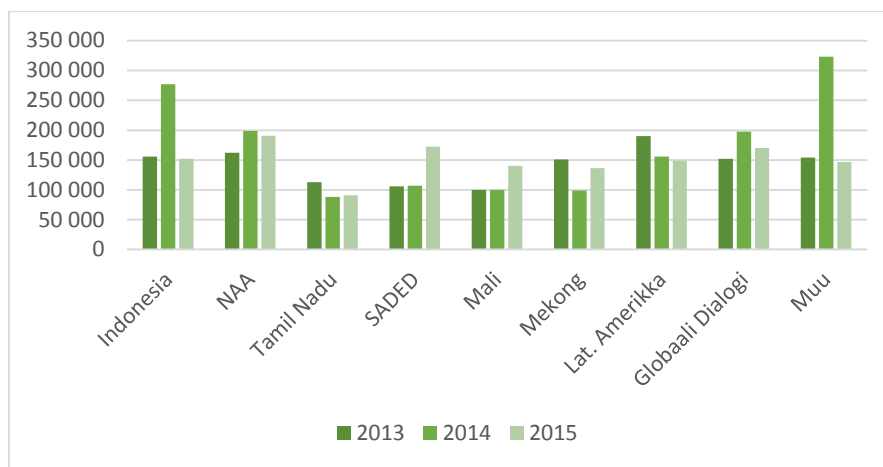
Lisäksi vuonna 2014 identifioitiin hakemuksia yhteistyöohjelmien ulkopuolelta Afrikasta ja Väli-Amerikasta. Tavoitteena oli identifioida mahdollisia pidempiaikaisia uusia toiminta-alueita ja yhteistyökumppaneita. Lisäksi on tuettu joitakin yksittäisiä perustajajärjestöjen suosittamia hankkeita. Uusista hankkeista 89/108 on yhteistyöohjelma-alueilta.

Rahoitettujen hankkeiden toimintojen suunniteltu kesto vaihtelee muutamasta kuukaudesta maksimissaan kolmeen vuoteen. Hankerahoituksessa on suuntauduttu pitkäaikaisiin hankkeisiin ja kumppanuuksiin hankkeiden vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Ensimmäistä kertaa Siemenpuun tukea saaville järjestöille sovitaan lyhemmästä hankkeesta, jotta voidaan molemmiin puolin varmistaa yhteistyön sujuvuus.

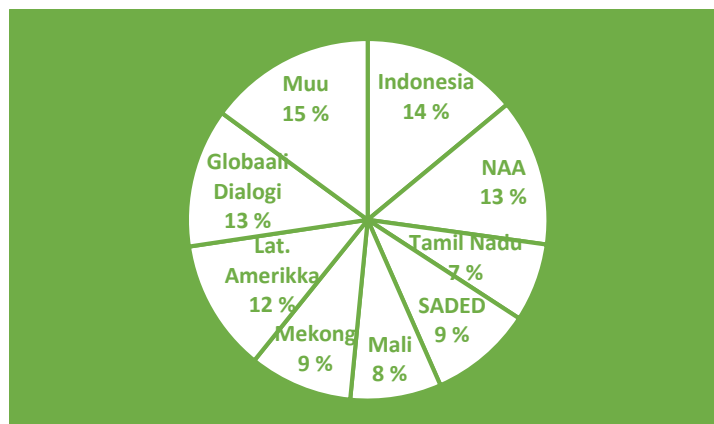
Hankekumppaneissa ja tuetuissa hankkeissa on laaja kirjo erilaisia toimijoita sekä teemoja ja toimintoja. Laaja-alaisuudella on edistetty myös suomalaisten ympäristö- ja kehityspoliittisten toimijoiden tietopohjaa. Pienten paljolti vapaaehtoisuuteen pohjautuvien kyläyhdistysten rinnalla kumppaneina on kansainvälisiä ammattimaisia kansalaisjärjestöjä. Ympäristönsuojelun teemoista erityisesti metsiensuojeluun ja luonnonvarojen yhteisölliseen kestäväan hallintaan liittyen on tuettu useita hankkeita. Hankkeissa on tehty mm. konkreettisia maanparannustöitä, järjestetty koulutuksia, istutettu metsää ja tehty vaikuttamistyötä niin kylätasolla, kansallisesti kuin kansainvälisesti. Vuosituhattavoitteista hankkeet ovat tukeneet kestäväan kehityksen varmistamisen (MDG 7) lisäksi erityisesti tavoitteita äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistamiseksi (MDG 1), sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja naisten aseman parantamiseksi (MDG 3) ja globaalin kumppanuuden luomiseksi (MDG 8).

Listaukset vuosittaisista hanketukipäätöksistä, päättyneistä ja meneillään olleista hankkeista, samoin kuin yksityiskohtaiset yhteenvedot kaikista päättyneistä hankkeista löytyvät vuosiraporttien liitteistä.

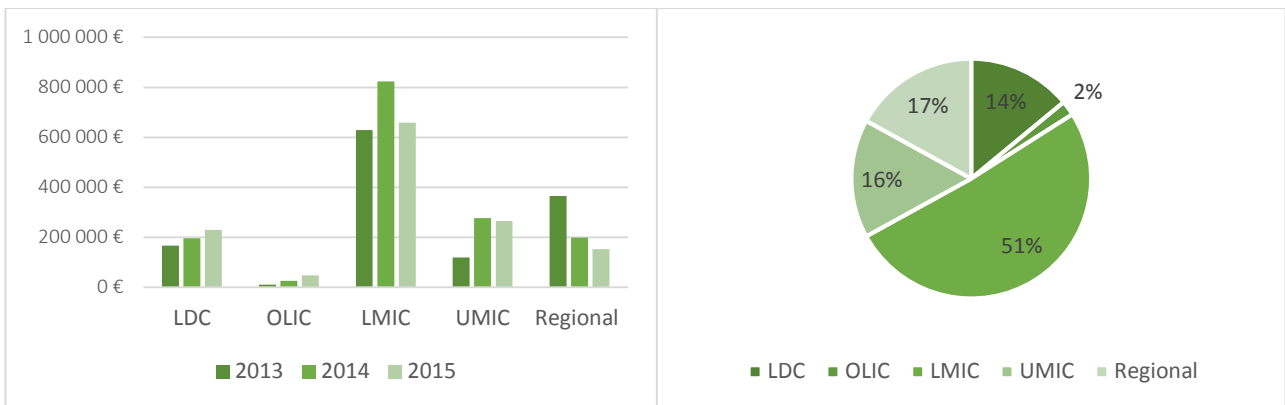
Hankerahoituksen maksatuksiin hankkeille käytettiin vuosina 2013–2015 yhteensä 4 204 692 € (- saadut hanketuen palautukset) hankekaudella ja sitä ennen alkaneisiin hankkeisiin. Nämä maksatukset jakautuivat kahdeksan yhteistyöohjelman ja niiden ulkopuolisten hankkeiden (ns. muu) välillä seuraavasti:

Hankekautta suunnitellussa asetettu tavoite rahoituksen suuntaamisesta 70-90-prosenttisesti yhteistyöalueille on toteutunut hyvin, sillä yhteistyöalueille suunnattiin 85 % hankerahoituksesta. Koko rahoituskauden hankerahoitussumma jakaantui yhteistyöohjelmien välillä seuraavasti:

Tuki jakautui OECD:n kehitysapukomitean käyttämiin kehitysyhteistyön kohdemaaryhmiin seuraavasti:

LDC = vähiten kehittyneet maat
 OLIC = matalatuloiset maat
 LMIC = alemman keskitulon maat
 UMIC = ylemmän keskitulon maat
 Regional = useamman maan alueelliset hankkeet

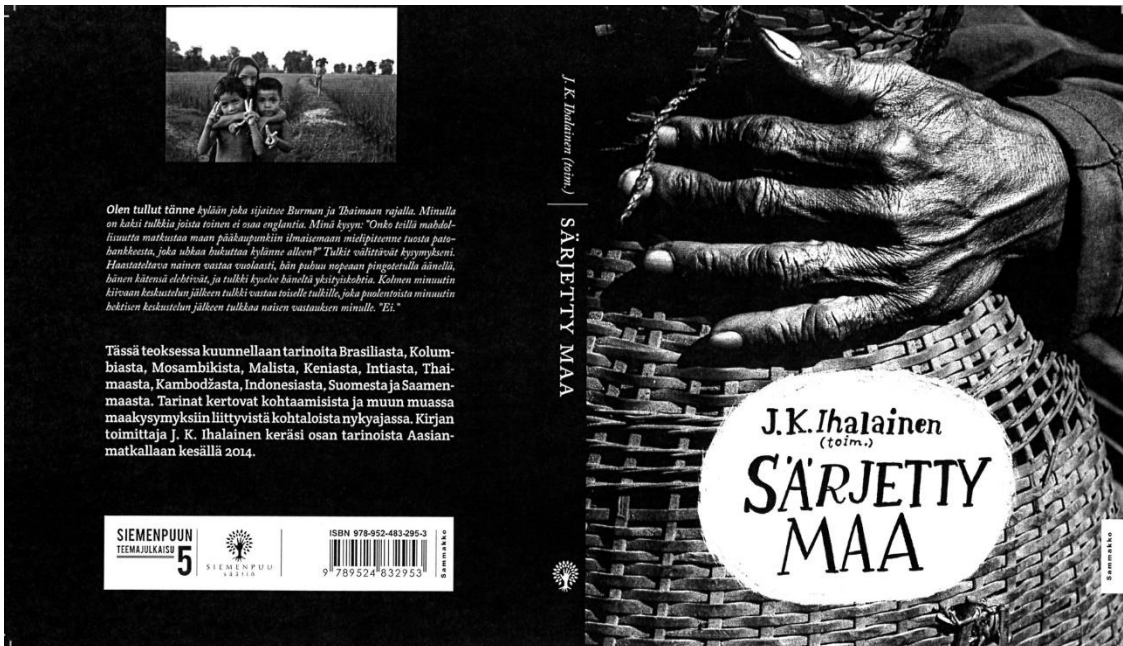
Puolet hankerahoituksesta on suunnattu alemman keskitulonmaihin (LMIC), joihin kuuluvat Siemenpuun hankerahoituksen keskeisistä kohdealueista Indonesia ja Intia. Vähiten kehittyneiden maiden (LDC) osuutta on Siemenpuussa haluttu kasvattaa jonkin verran, mutta maiden asema köyhyysmittareilla ei ole ollut määräävä tekijä hankerahoituksessa. Rahoitusta on suunnattu mm. biodiversiteetin suojelun ja ilmastokysymysten kannalta keskeisille metsäalueille Brasiliaan ja Indonesiaan. Brasilia ja Indonesia, samoin kuin Intia, ovat myös hyviä esimerkkejä alemman ja ylemmän keskitulon maista, joissa Siemenpuun tuki kohdistuu yhteiskuntien köyhimpiin yhteisöihin, ns. köyhyystaskuihin.

Rahoituskauden loppupuolella on ulkoasiainministeriön tukemana kehitetty hankerahoituksen ja koko toiminnan tulosten arviointia ja tutkittu mahdollisuutta tulostavoitteiden asettamiseen. Vuosiraportteja on kehitetty kauden viimeisinä vuosina esittelemään paremmin hankerahoituksen tuloksia. Vuoden 2015 aikana koottiin hankerahoituksen saavutuksista 2010-2015 esite "Ympäristön ja yhteisöjen asialla. Kumppaniemme saavutuksia GLOBAALISSA ETELÄSSÄ 2010-2015 (liitteenä).

Erilliset tiedotushankkeet

Erillisissä tiedotushankkeissa uusittiin vuonna 2013 Siemenpuun verkkosivut siemenpuu.org ja vuonna 2014 tuotettiin viides osa Siemenpuun teemajulkaisu sarjaan. Hankkeissa järjestettiin myös julkaisutapahtumat ja muita keskustelutilaisuuksia. Vuodelle 2015 suunnitellun tapahtuman toteutus siirtyi pääosin vuoden 2016 toiminnaksi. Teemajulkaisusarjasta kokonaisuudessaan teetettiin vuonna 2015 arvio, jonka mukaan kaikki julkaisuista eivät ole tavoittaneet yleisöä riittävästi. Toisaalta järjestöaktiiveille julkaisut ovat olleet hyvinkin merkittäviä. Arvion tuloksia käytetään tulevien julkaisuhankkeiden suunnittelussa hyödyksi.

Hankehallinto

Rahoituskauden alussa päivitettiin Siemenpuun yleisen viestinnän linjauksia jonka mukaisesti viestintää ja tiedotusta kehitettiin aktiivisemmaksi osaksi säätiön toimintaa. Toiminnan kasvaessa vuoden 2015 keväällä pystyttiin rekrytoimaan viestintäkoordinaattori vahvistamaan viestinnän kehitystä. Yleisessä tiedotuksessa Siemenpuun verkkosivut www.siemenpuu.org ja facebook-sivut www.facebook.com/Siemenpuu/ ovat keskeisimmät kanavat yleiselle viestinnälle. Vuosittain järjestetään lisäksi lukuisia yleisötilaisuuksia ajankohtaisista Siemenpuun toimintaa koskettavista teemoista. Rahoituskaudella järjestettiin kymmenisen suurempaa tilaisuutta, pääosin yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa. Uusi yleisesite säätiön toiminnasta julkaistiin vuonna 2014.

Hankevalmistelussa ja -seurannassa päivitettiin säännöllisesti hankehallinnon prosessia ja työkaluja (hakemuslomakkeita ja hankkeiden arvioinnin ja raportoinnin ohjeistuksia ja lomakkeita). Siemenpuun käyttämä hankerahoituksen yleistä kriteeristöä päivitettiin vuoden 2014 aikana, Se selkeytyi lisää osana Pitkän ajan toimintasuunnitelma 2016-2021 -linjausta, mikä valmistui vuonna 2015.

Hankeseurannan päätyökalu on hankkeista tehtävien rahoitussopimusten mukaiset määräaikaiset ja -mittaiset kirjalliset raportit, jotka hanketoteuttajat toimittavat Siemenpuuhun. Näitä raportointilomakkeita ja ohjeistuksia päivitettiin rahoituskaudella. Tavoitteena oli erityisesti kannustaa hanketoteuttajia raportoimaan kattavammin hankkeen tuloksista. Seurantamatkoja tehtiin vuosittain kaikille yhteistyöohjelma-alueille.

Tarkemmassa hankeseurannassa oli hankkeen toteutuksen tai raportoinnin viivästymisen tai muiden haasteiden takia parisenkymmentä hanketta. Ongelmat johtuivat joko toimintaympäristön aiheuttamista vaikeuksista,

yllätyksistä hankkeen toimintojen toteutuksessa tai riittämättömästä hallintokapasiteetista. Näistä yli puolet pystyttiin hankkeessa vierailun tai muun tuen avulla saattamaan hallinnollisesti hyväksyttävästi päätökseen. Yhdessä hankkeessa päättyi asetettu kolmen vuoden määräaika takaisinperinnälle tuloksettomana ja hanke katsottiin päättyneeksi. Kahdeksassa hankkeessa prosessi jatkui vuoden 2016 puolelle.

Hankkeiden kohtaamia haasteita ja ongelmia, samoin kuin niiden saavutuksia, esitetään yksityiskohtaisesti hankkeista tehtävissä loppuyhteenvedoissa hankkeen loppuraporttien hyväksynnän yhteydessä. Loppuyhteenvedot on liitetty vuosittain tehtyihin vuosiraportteihin.

Suunnitelman mukaisesti Mekongin ja Latinalaisen Amerikan ohjelmat evaluoitiin rahoituskauden aikana. Evaluoinneissa suositettiin yhteistyön jatkamista hankekumppaneiden kanssa, mutta ne antoivat hyviä kommentteja sekä hankekumppaneille että Siemenpuulle toiminnan kehittämiseen. Vuoden 2015 lopussa käynnistyi evaluaatioprosessi NAA-ohjelman osalta sekä Indonesian ohjelman suurimmasta yksittäisestä hankkeesta.

Uusi hanketietokanta otettiin käyttöön asteittain vuodesta 2014 alkaen. Sen toimintojen monipuolistamista jatketaan vuoden 2016 aikana.

Rahoituskaudella järjestettiin kaikkien yhteistyöohjelmien edustajien kokoontuminen Keniassa syksyllä 2013. Lisäksi vuonna 2015 osallistuminen yhdessä kumppanien kanssa Tunisiassa järjestettyyn Maailman sosiaalifoorumiin ja Durbanissa järjestetty kumppanitapaaminen hyödyttivät rahoitustoiminnan kehittämistä.

Hallinto

Säätiölain uudistus pitkitti pitkään kehitteillä ollutta sääntöuudistusta. Uusissa säännöissä otetaan huomioon uuden lain vaatimukset hallituksen, toiminnanjohtajan ja valtuuskunnan rooleista. Sääntömuutosesitys valmistui pitkälti vuoden 2015 puolella, mutta prosessi saatiin päätökseen vasta elokuussa 2016.

Rahoituskaudella päivitettiin henkilöstöpolitiikan ja hallinnon ohjeistuksia. Siemenpuun Helsingissä sijaitsevan toimiston henkilökunnan lisäksi merkittävän roolin Siemenpuun toiminnoissa ja kehittämisessä tekivät luottamusmiehet ja vapaaehtoiset asiantuntijat. Henkilökunnan määrä kasvoi rahoituskaudella toiminnan kasvaessa noin kahdella henkilötyövuodella.

Omarahoitusosuuden kertyminen

Siemenpuu velvoittaa rahoittamiaan hankkeita osoittamaan hankkeelle 10 % omarahoituksen laskettuna Siemenpuun tuesta. Omarahoituksen toteutuminen tarkistetaan loppuraportin tarkastuksen yhteydessä. Omarahoitus voi olla rahaa, tavaroita, palveluja tai vapaaehtoistyötä. Se verifioidaan tilintarkastuksella tai muilla tositteilla.

Rahoituskaudella 2013-2015 päättyneissä 114 hankkeessa yhteenlaskettu omarahoitus oli 25 % Siemenpuun hankkeille yhteensä toteutuneesta rahoituksesta. Omarahoituksen osuutta nostaa yksi iso hanke jossa omarahoitus oli merkittävä, ilman sitä omarahoitusosuus olisi 16 %.

Liite: "Ympäristön ja yhteisöjen asialla. Kumppaniemme saavutuksia globaalissa etelässä 2010-2015. Siemenpuu-säätiö 2015.